UNIWERSYTET VIZJA

# Zestaw zagadnień kierunkowych na egzamin dyplomowy na studiach drugiego stopnia

## Kierunek studiów: Dietetyka

### Pytania ogólne

1. Omów wybrane choroby żywieniowo-zależne w kontekście epidemiologicznym – przedstaw aktualne trendy zachorowalności oraz możliwości profilaktyki.
2. Zdefiniuj pojęcie zdrowia publicznego i omów jego główne zadania.
3. Wymień i omów najczęstsze ryzykowne zachowania zagrażające zdrowiu i życiu człowieka.
4. Wyjaśnij, w jaki sposób cechy sensoryczne produktów wpływają na ich akceptację przez konsumenta.
5. Podaj przykłady produktów funkcjonalnych, których regularne spożycie może mieć realne znaczenie w profilaktyce wybranych chorób dietozależnych.
6. Omów wpływ rozwoju technologii żywności na zmiany w nawykach żywieniowych społeczeństwa.
7. Omów podstawowe rodzaje badań naukowych w obszarze żywienia człowieka.
8. Wymień i scharakteryzuj etapy planowania oraz realizacji badania żywieniowego.
9. Przedstaw podstawowe zasady planowania jadłospisów w żywieniu szpitalnym.
10. Wyjaśnij znaczenie systemu HACCP w organizacji żywienia zbiorowego w szpitalu.
11. Wskaż i omów najczęściej wykorzystywane narzędzia informatyczne w pracy dietetyka klinicznego i poradnianego.
12. Wyjaśnij zastosowanie programów komputerowych do analizy dietetycznej w praktyce zawodowej.
13. Zdefiniuj pojęcie medycyny opartej na faktach (*Evidence Based Medicine, EBM*) oraz omów jej zastosowanie w praktyce dietetycznej
14. Wyjaśnij akronim PICOS i jego zastosowanie w pracy dietetyka z pacjentem.
15. Jakie elementy stylu życia mają największy wpływ na zwiększenie bądź zmniejszenie ryzyka wystąpienia chorób przewlekłych?
16. Omów psychospołeczne czynniki wpływające na wybory żywieniowe jednostki.
17. Omów rolę aktywności fizycznej w kształtowaniu zdrowego stylu życia.
18. Przedstaw główne założenia dietoprofilaktyki otyłości w różnych grupach wiekowych.
19. Omów rolę żywienia w profilaktyce cukrzycy typu 2 oraz zespołu metabolicznego
20. Omów podstawowe zasady profilaktyki żywieniowej chorób nowotworowych.

21. Wyjaśnij, czym jest fitoterapia i omów jej znaczenie w profilaktyce oraz wspomaganiu leczenia chorób przewlekłych.
22. Podaj przykłady wpływu farmakoterapii na stan odżywienia organizmu.
23. Scharakteryzuj wybrane surowce roślinne wspomagające pracę układu pokarmowego. Wymień ich główne substancje aktywne.
24. Omów psychologiczne mechanizmy utrwalania nawyków żywieniowych.
25. Przedstaw główne metody i techniki prowadzenia edukacji zdrowotnej w zakresie żywienia oraz wskaż te uznawane za najbardziej skuteczne.
26. Omów podstawowe procedury wchodzące w skład leczenia żywieniowego.
27. Wymień i scharakteryzuj drogi podaży składników odżywczych w leczeniu żywieniowym.
28. Omów wskazania, przeciwwskazania oraz najczęstsze powikłania żywienia pozajelitowego.
29. Wymień elementy, jakie powinna zawierać dokumentacja pacjenta w gabinecie dietetycznym.
30. Wyjaśnij znaczenie rzetelnego prowadzenia kart żywieniowych w pracy klinicznej.
31. Zdefiniuj pojęcia niedożywienia i sarkopenii u osób starszych oraz omów ich diagnostykę i konsekwencje kliniczne.
32. Wskaż typowe zmiany fizjologiczne zachodzące w procesie starzenia, wpływające na sposób żywienia i stan odżywienia pacjenta geriatrycznego.
33. Wyjaśnij, w jaki sposób empatia wpływa na skuteczność terapii żywieniowej.
34. Omów sposoby reagowania na opór pacjenta w procesie zmiany nawyków żywieniowych.
35. Porównaj mechanizmy powstawania, objawy kliniczne oraz metody diagnostyki alergii i nietolerancji pokarmowych.
36. Wymień produkty najczęściej wywołujące reakcje alergiczne i wyjaśnij, w jaki sposób ich składniki mogą prowadzić do odpowiedzi immunologicznej organizmu.
37. Omów zgodnie z aktualnymi zaleceniami PTD zasady postępowania żywieniowego w cukrzycy typu 2.
38. Przedstaw aktualne rekomendacje dotyczące niefarmakologicznych metod leczenia otyłości.
39. Podaj przykłady interakcji leków ze składnikami żywności zachodzących na etapie ich wchłaniania, dystrybucji i metabolizmu
40. Omów na podstawie EBM dowody naukowe dotyczące zastosowania diety śródziemnomorskiej w profilaktyce i leczeniu chorób kardiometabolicznych.

# Pytania specjalistyczne

## Ścieżka: Dietetyka kliniczna

1. Jakie są główne cele leczenia żywieniowego w onkologii?
2. Przedstaw zasady indywidualizacji dietoterapii u pacjentów z nowotworami głowy i szyi.
3. Omów rekomendacje dotyczące podaży energii i białka w chorobie nowotworowej.
4. Wymień wskazania, przeciwwskazania i drogi podaży w żywieniu dojelitowym.
5. Wyjaśnij, czym jest zespół ponownego odżywienia oraz omów grupy ryzyka jego wystąpienia i metody zapobiegania.
6. Omów zasady leczenia żywieniowego w mukowiscydozie.
7. Przedstaw założenia diety MIND i jej rolę w prewencji choroby Alzheimera.
8. Omów rolę żywienia w terapii choroby Parkinsona oraz przedstaw aktualne zalecenia dotyczące wzorców diety i kluczowych składników odżywczych.
9. Scharakteryzuj problem dysfagii, utraty masy ciała i niedożywienia w chorobach neurodegeneracyjnych oraz omów strategie interwencji żywieniowych.
10. Omów podstawowe założenia i etapy dialogu motywującego w pracy z pacjentem.
11. Wskaż techniki zwiększające motywację pacjenta do zmiany diety.
12. Wyjaśnij, w jaki sposób dieta może wspierać układ odpornościowy podczas chorób infekcyjnych.
13. Omów zasady dietoterapii w zakażeniach przewodu pokarmowego wywołanych przez *Clostridium difficile*.
14. Przedstaw cele i zasady postępowania żywieniowego w ostrym i przewlekłym wirusowym zapaleniu wątroby.
15. Omów kryteria diagnostyczne niedożywienia według GLIM (Global Leadership Initiative on Malnutrition) oraz ich znaczenie w planowaniu i monitorowaniu leczenia żywieniowego.

## Ścieżka: Psychodietetyka

1. Omów psychologiczne konsekwencje długotrwałego stresu oraz jego wpływ na funkcjonowanie społeczne i emocjonalne jednostki.
2. Podaj przykłady zachowań autodestrukcyjnych– ich przyczyny, objawy i konsekwencje.
3. Omów zaburzenia funkcji poznawczych u pacjentów geriatrycznych, ich przyczyny oraz konsekwencje dla procesu terapii.
4. Wyjaśnij, w jaki sposób dietetyk może wspierać proces leczenia osób z kompulsywnym objadaniem się.
5. Jak rozpoznać sygnały ostrzegawcze występowania zaburzeń odżywiania u pacjenta?

6. Przedstaw kompleksowy plan postępowania żywieniowego w anoreksji psychicznej – od oceny do monitorowania terapii.
7. Omów postępowanie dietetyka w przypadku pacjenta z podejrzeniem ortoreksji.
8. Przedstaw zasady doboru, standaryzacji i interpretacji narzędzi psychometrycznych w praktyce psychodietetycznej. Wyjaśnij różnice między testem psychologicznym a ankietą.
9. Porównaj narzędzia przesiewowe i kliniczne wykorzystywane do oceny zaburzeń odżywiania oraz powiązanych czynników psychologicznych w gabinecie dietetyka.
10. Omów główne założenia terapii poznawczo-behawioralnej (CBT) w pracy dietetyka.
11. Wyjaśnij, jak rozpoznać błędne przekonania pacjenta dotyczące jedzenia i obrazu ciała.
12. Omów etyczne granice udzielania wsparcia psychologicznego przez dietetyka.
13. Wyjaśnij zasady aktywnego słuchania w rozmowie z pacjentem.
14. Wymień i scharakteryzuj zaburzenia obrazu własnego ciała według klasyfikacji Stunkarda i Mendelsona.
15. Na czym polega badanie wartości i celów w pracy z pacjentem? Omów prowadzenie otwartego wywiadu o ważności, metodę Q-sort, mapowanie obszarów problemowych, formułowanie celów i badanie rozbieżności.

## Ścieżka: Dietetyka sportowa

1. Omów konsekwencje psychiczne długotrwałych urazów sportowych.
2. Jakie są konsekwencje presji w środowisku sportowym na wyniki i rozwój kariery wśród sportowców?
3. Zapotrzebowanie energetyczne wśród sportowców – metody określania potrzeb energetycznych, konsekwencje niedoborów, zespół RED-S, triada atletek/atletów
4. Specjalne potrzeby żywieniowe sportowców – białko: zapotrzebowanie, timing spożycia, rola poszczególnych aminokwasów
5. Specjalne potrzeby żywieniowe sportowców – węglowodany: zapotrzebowanie, okresy spożycia
6. Omów najważniejsze aspekty żywienia okołotreningowego – węglowodany, białko oraz nawodnienie
7. Omów zasady żywienia w specjalnych warunkach środowiskowych – wysokie/niskie temperatury oraz wysokie ciśnienie
8. Różnice w budowie układu mięśniowego i komórek mięśniowych w zależności od typu wysiłku fizycznego.
9. Adaptacja organizmu do zwiększonego wysiłku fizycznego – zmiany w układach oddechowym, krwionośnym i moczowym.
10. Omów różnice między wysiłkiem tlenowym i beztlenowym.
11. Suplementacja diety u sportowców – wymień grupy klasyfikacyjne, krótko scharakteryzuj oraz podaj przykłady
12. Zagrożenia związane z suplementacją diety wśród sportowców.

13. WADA – czym jest, zasady funkcjonowania i kompetencje.
14. Omów wykorzystanie mediów społecznościowych w kształtowaniu marki wśród sportowców.
15. Omów narzędzia wspomagające komunikację medialną sportowców oraz sposoby pomiaru efektów działań w komunikacji medialnej.